

บทความการวิจัย

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์

กัลยา สิงหาเขต

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 12 เกณฑ์มาตรฐาน ตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 159 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และการสุ่มอย่างง่ายตามส่วน โดยใช้การเทียบตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test Independent) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มาตรฐานการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ, มาตรฐานการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน รองลงมา ได้แก่ มาตรฐานการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ, มาตรฐานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน และมาตรฐานการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ, มาตรฐานการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและรายมาตรฐานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 12 เกณฑ์มาตรฐานตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์

2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 12 เกณฑ์มาตรฐาน ตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษาหลักการ และวิธีสร้างแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
- 3) สร้างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดการวิจัยได้จำนวน 60 ข้อ
- 4) นำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
- 5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ ดร.บุญจักรวาล รอดบำรุง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ นายสุชาติ กลั่นทอง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยี และการจัดการตากฟ้า นายปริญญา ญาณโกษฐ์ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยี และการจัดการตากฟ้า เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index objective congruence) โดยใช้เกณฑ์ความเหมาะสมตั้งแต่ .50 ขึ้นไป และตรวจสอบความถูกต้องตามรูปแบบ ความถูกต้องของภาษา แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งพบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง .65 – 1.00
- 6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูวิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – Total Correlation) ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง .3766 - .8520
- 7) หลังจากนั้น นำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงตรงทั้งฉบับเท่ากับ 0.9887 (บุญชม ศรีสะอาด, 2543:96)
- 8) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูล การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาลจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 159 ฉบับ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน แต่ละส่วนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ แบ่งออกเป็น 12 เกณฑ์มาตรฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scal) มี 5 ระดับ ตามหลักของ (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น 5	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู	มากที่สุด
ระดับความคิดเห็น 4	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู	มาก
ระดับความคิดเห็น 3	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู	ปานกลาง
ระดับความคิดเห็น 2	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู	น้อย
ระดับความคิดเห็น 1	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู	น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มาตรฐานพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ, มาตรฐานปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน รองลงมา ได้แก่ มาตรฐานมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ, มาตรฐานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน และมาตรฐานตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ, มาตรฐานสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พิจารณารายละเอียดในแต่ละมาตรฐาน พบว่า

1.1 มาตรฐานปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะกระบวนการคุณธรรม และเจตคติ (มีรายงานหรือ ผลการประชุม การศึกษาดูงาน และใฝ่หากิจกรรมพัฒนาตนเองอยู่เสมอ หรืออื่น ๆ), ครูมีโอกาสได้เป็นวิทยากร การประชุม อบรม สัมมนา หรือทำกิจกรรมทางวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ครูมีความรู้ความเข้าใจ ในคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา มาตรฐานวิชาชีพครู และใฝ่หาโอกาสในการพัฒนาตนเอง และครูเป็นผู้ที่นำ ข้อมูลข่าวสาร มาปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ส่วนครูมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรสาระการเรียนรู้และเข้าใจวิธีการจัดสาระการเรียนรู้ระดับสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 มาตรฐานตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูสามารถเลือกปฏิบัติกิจกรรม เสริมความรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่มีผลต่อนักเรียนโดยตรง รองลงมา ได้แก่ ครู คณะครู และนักเรียนมีความประพฤติดีงาม เป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นที่กล่าวถึงของชุมชน และครูเป็นผู้ที่ให้คำแนะนำ เพื่อแก้ปัญหาของชุมชนเสมอ ตามลำดับ ส่วนครูมีความรู้ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของครูสอน กรรมการสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้ร่วมงาน และการประสานสัมพันธ์ สนับสนุนกันและกัน เพื่อส่งเสริมผู้เรียนได้เรียนรู้ตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ (พิจารณาจากการทำกิจกรรมหรือโครงการ ซึ่งบุคคลและหน่วยงานมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3 มาตรฐานมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีผลงานการช่วยเหลือนักเรียน และโรงเรียนในรอบปี รองลงมา ได้แก่ ครูมีการพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการแสวงหานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะการสอน และให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน (รายงานหรือผลงานการประชุม อบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผลงานที่จัดโดยครู หรือ นักเรียน วุฒิปัตร์ แสดงความรู้ความสามารถด้านการสอน) และครูมีผลการปฏิบัติงาน ที่แสดงถึงความมุ่งมั่นใฝ่หาความรู้ที่เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และทันต่อ ความก้าวหน้าของผู้เรียน (รายงานบันทึกผลการปฏิบัติงานผลงานทางวิชาการ หรือผลงานการวิจัย หรือ อื่น ๆ) ตามลำดับ ส่วนครูมีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.4 มาตรฐานพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีการดำเนินการตามแผนการสอนเป็นที่ยอมรับ รองลงมา ได้แก่ ครูจัดทำแผนพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ หรือแผนการจัดทำการเรียนรู้ ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และปฏิบัติจริง รวมทั้งชุมชนให้ความร่วมมือทุกชั้นตอน

เพื่อบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และครูจัดทำแผนการสอนล่วงหน้า โดยคำนึงถึงเนื้อหา และความสามารถของนักเรียนเป็นหลัก ตามลำดับ ส่วนครูมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร โดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และนำแผนไปปฏิบัติ ด้วยการจัดทำแผนการเรียนรู้ แผนการวัดผล และการประเมินผลที่สอดคล้อง (การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น หรืออื่นๆ) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.5 มาตรฐานพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีการจัดหา ผลิต พัฒนา การใช้สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสากลและท้องถิ่น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เต็มศักยภาพ รองลงมา ได้แก่ ครูใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือสั่งการ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และครูสามารถคิดค้น ผลิตสื่อการเรียน

การสอนจากวัสดุในท้องถิ่น และนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับ ส่วนครูมีการรวบรวมเก็บข้อมูลที่เป็นสื่ออย่างมีระบบและใช้ง่าย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.6 มาตรฐานจัดกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ โดยเป็นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ เทคนิค หรือวิธีการประเมินผลตามสภาพจริงที่เน้นการติดตามความก้าวหน้าในด้านการเรียน (รายงานหรือผลงานจากการเข้าประชุมศึกษาคูงาน) รองลงมา ได้แก่ ครูมีความรู้ความเข้าใจ ด้านพฤติกรรมของผู้เรียนและกลุ่มบุคคล รวมทั้งการสร้างภาวะผู้นำ และความเป็นประชาธิปไตย (ผลการประเมินตนเองหรือการประเมินผู้อื่นตามมาตรฐานและเกณฑ์ที่กำหนด, บันทึกและการรายงานผล อื่น ๆ), ครูมีกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนเลือกและปฏิบัติงานตามศักยภาพของตนเอง และครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเอง และปรับปรุงตนเองได้ และครูมีการกำหนดอุดมการณ์ เพื่อสร้างเสริมคุณธรรมลักษณะนิสัย และความประพฤติควบคู่กับการเรียนการสอนตามลำดับ ส่วนครูมีการกำหนดอุดมการณ์ เพื่อสร้างเสริมคุณธรรม ลักษณะนิสัย และความประพฤติควบคู่กับการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.7 มาตรฐานรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีรายงานสภาพปัญหา ความต้องการ และเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล ในห้องที่รับผิดชอบ รองลงมา ได้แก่ ครูสามารถรายงานผลสัมฤทธิ์แก่นักเรียน มีทักษะวิเคราะห์ การแปลผล การรายงานผล และการนำเสนอแนวทางแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และพัฒนาการจัดการทำรายงานการประเมินตนเอง, ครูมีการนำข้อมูลสารสนเทศมาวิเคราะห์ และใช้กำหนดแนวปฏิบัติร่วมกันเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในเป้าหมายเดียวกัน และครูมีการวิจัย ศึกษาปัญหา และแก้ปัญหาในชั้นเรียน เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนา ปรับปรุงการสอนของครู ตามลำดับ ส่วนครูมีการจัดกิจกรรมผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้มีส่วนร่วมพัฒนานักเรียนจนเป็นที่ประจักษ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.8 มาตรฐานปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีในการแต่งกาย และวาจาสุภาพมีความเมตตากรุณาอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา ได้แก่ ครูอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และการทำงานได้ตามแผน จนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และครูเอาใจใส่ ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างขยันขันแข็งเสียสละ ตามลำดับ ส่วนครูมีความรู้ความเข้าใจ และแสดงออกซึ่งการใช้ภาษาสามารถพูด เขียน และอ่าน เพื่อสื่อความหมายได้ และมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.9 มาตรฐานร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูเป็นผู้นำความรู้ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม มาปรับใช้ในสถานศึกษา และเป็นผู้นำทางวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ครูมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจ มีความกระตือรือร้น และพร้อมจะ

เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการสร้างสถานการณ์ที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความคิด ตัดสินใจและการแก้ปัญหา, ครูมีการอาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถและความถนัดให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของงาน และเต็มใจรับผลกระทบของงาน ตามลำดับ ส่วนครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความฉลาดทาง อารมณ์ รับฟังความคิดเห็น และตอบสนองผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.10 มาตรฐานร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชน อย่างสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีการประสานสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ชุมชน และองค์กรในชุมชน เพื่อจัดโอกาสการเรียนรู้ และบูรณา การความรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน, ครูมีความสามารถในการวางแผน และมีส่วนร่วมในการวางแผนการ พัฒนาชุมชนของตน และครูมีผลงานด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน รองลงมา ได้แก่ ครูอาสาเข้าร่วม กิจกรรมในการพัฒนาชุมชน และครูมีทักษะการจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะการปรับตัวให้ สอดคล้องกับภูมิปัญญาและเทคโนโลยี ตามลำดับ ส่วนครูมีทักษะการจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ มี ทักษะการปรับตัวให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.11 มาตรฐานแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูเป็นผู้ที่สนใจความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอย่างทันเหตุการณ์ รองลงมา ครูมีความรู้ความเข้าใจใน การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน และครูใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ การสำรวจตรวจสอบและ กระบวนการแก้ปัญหาเพื่อการเรียนรู้ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง (ผลงานการวิจัยงานค้นคว้าต่าง ๆ) ตามลำดับ ส่วน ครูมีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.12 มาตรฐานสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีความสามารถในการประเมิน เพื่อวินิจฉัยเกี่ยวกับระดับการเรียนรู้ ความก้าวหน้าในงาน ด้านต่าง ๆ เช่นการสร้างเครื่องมือ การเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รองลงมา ได้แก่ ครูเป็นผู้ที่ให้คำแนะนำผู้อื่นได้ อย่างมีหลักการ และมีมนุษยสัมพันธ์ และครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสร้างสถานการณ์ที่ หลากหลาย เพื่อความสนใจ ความถนัด ความสามารถได้ตลอดเวลา และร่วมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามแผนยุทธศาสตร์ และแนวนโยบายการศึกษา มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครู ใน สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทั้งโดยรวมและ รายมาตรฐานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลวิจัย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ ตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูได้มีการจัดทำแผนการสอนล่วงหน้า โดยคำนึงถึงเนื้อหา ความสามารถของนักเรียนเป็นหลัก เอาใจใส่ ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างขยันขันแข็งเสียสละ และมีการอาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน และเต็มใจรับผลกระทบของงาน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 13) จึงทำให้ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บทบาทของครูจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นผู้กระตุ้นและสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542,น.9) ที่โรงเรียนต้องจัดการ ศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้ครูต้องพัฒนาตนเองในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนตลอดเวลา ในขณะเดียวกันกระแสแห่งการปฏิรูปการศึกษาทำให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ครูต้องเปลี่ยนวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียนต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ยนต์ ชุมจิต (2541,น.71-79) ได้กล่าวว่า วิชาชีพครูเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือสำหรับสอนคน หากเครื่องมือเก่าหรือล้าสมัยและไร้คุณภาพ ผลผลิต ความเจริญงอกงามของศิษย์ก็ด้อยคุณภาพไปด้วย ดังนั้นแม้ว่าครู-อาจารย์ ทุกคนจะศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จปริญญามาจากมหาวิทยาลัยก็ตาม ก็หาเป็นการเพียงพอไม่ ต้องศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เพราะความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา บางสิ่งบางอย่างอาจจะนำมาใช้ในสถานการณ์จริงไม่ได้ เพราะล้าสมัยหรือไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้น ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นครูมืออาชีพที่รอบรู้ทั้งเนื้อหาวิชาการ และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และสังคมไทยมีคุณภาพสามารถแข่งขันกับสังคมโลกได้ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2543:1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ มีพัฒน์ (2545) ได้ศึกษา เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราตรี กฤษวงค์ (2550) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของครูจ้างสอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐานจะเห็น พบว่า มาตรฐานพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และมาตรฐานปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ต้องสร้างความศรัทธาเชื่อถือให้กับประชาชน และผู้ปกครองที่จะส่งบุตรหลานมาเรียน สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การประดิษฐ์ คิดค้นผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และคณะครูผู้สอนควรแสดงออกถึงการประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่าเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นโดยเริ่มจากบุคลากรของสถานศึกษา โดยเฉพาะครูต้องจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ มีความคิด มีคุณธรรม จริยธรรม เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาจากสถานศึกษาแล้ว เขาสามารถประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อตามที่เขาปรารถนาได้ การที่จะเป็นเช่นนี้ได้ครูต้องมีแผนการสอนที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย มีแผนการสอนที่ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน และสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และการมุ่งคุณภาพ ทำให้ครูส่วนมาก ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบของความเป็นครู ประพฤติตนอยู่ในภายใต้กฎ กติกาของอาชีพ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และสูงส่งด้วยคุณธรรมตามที่สังคมคาดหวังมากขึ้น เนื่องจากสถาบันต่าง ๆ ที่ผลิตครูนั้น ได้สั่งสอนอบรมตลอดจนเสริมสร้างนิสัยความเป็นครูอยู่ในตัวของครูทุกคน ให้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและสังคม ตลอดจนการปฏิบัติตนของครูในโรงเรียนจะมีผู้บริหารคอยกำกับดูแลทั้งในด้านพฤติกรรมและการพัฒนาวิชาชีพ (สกุรัตน์ จันทรร, 2545:63) ดังนั้น ครูจึงเป็นบุคคลที่ต้องกระทำตน ให้เป็นแบบอย่างที่ถูกต้องดีงามต่อศิษย์และสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ในฐานะที่ครูเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครู จึงต้องประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพและเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งครูต้องให้ความสำคัญและถือว่าเป็นภารกิจหนึ่งในหน้าที่ของความเป็นครู (วิไล จิระวัชชานนท์, 2547:104) ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2544 (2544:54) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้สอนต้องมีความมุ่งมั่นที่จะนำวิธีการพัฒนาผู้เรียน ที่เลือกแล้วมาปฏิบัติอย่างสม่าเสมอ โดยครูจะต้องลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดในวิธีการที่เลือกด้วยตนเองจนเห็นผลเสียก่อน ที่สำคัญคือครูจะต้องสร้างแผนการสอนที่ชัดเจน ครบถ้วนทุกองค์ประกอบสามารถปฏิบัติได้จริงก่อนลงมือปฏิบัติการสอน เตรียมองค์ประกอบสำคัญของการสอนให้พร้อมที่จะลงมือปฏิบัติ และครูจะต้องปรับปรุงแผนการสอน หรือเตรียมแผนการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน และความสามารถของผู้เรียน โดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนมากขึ้น และมีรูปแบบการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่สอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูได้ชื่อว่าเป็นปูชนียบุคคลของศิษย์ ครูเป็นอย่างไรศิษย์ก็เป็นอย่างนั้น ครูมีความใกล้ชิดกับศิษย์ ครูมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม การประกอบอาชีพตลอดจนวิถีชีวิตที่ดีงาม ทำให้ครูต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และโดยเฉพาะสังคมให้ความไว้วางใจและให้ความคาดหวังว่า ครูที่ดีต้องเป็นแบบอย่างให้ศิษย์ได้ในทุกเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับมยุรี เสวตณัย (2542) ที่ศึกษาคุณลักษณะของครูที่ดี ตามแนวคิดของนักเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ทำให้ทราบว่าครูที่ดี ต้องวางตน ให้เป็นแบบอย่างที่ดี

ดี สอนดี สอนให้นักเรียน แก้ปัญหาได้ มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ แต่งกายสะอาด สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความยุติธรรม ให้อภัย เห็นคุณค่าของศิษย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต และเมตตากรุณาแก่ศิษย์ทุกคน

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทั้งโดยรวมและรายมาตรฐานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระยะเวลาในการทำงานหรือประสบการณ์การทำงานจัดเป็นปัจจัยสำคัญที่บุคลากรในหน่วยงานจะปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เพราะยิ่งปฏิบัติงานมากเท่าไร ประสบการณ์ในการทำงานก็จะยิ่งมากขึ้นไปด้วย ทำให้สามารถนำประสบการณ์มาช่วยในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี (วันเพ็ญ วิถีธรรม, 2549:113) จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีการปฏิบัติงานด้านความรู้ ความสามารถในด้านต่างๆ แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและอภิปรายมานั้น ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาลในทุกจังหวัด
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล ทุกจังหวัด